

صاحبان نعمت‌های خاص الهی از رحمت رحیمیه الهی بهره می‌برند+صوتی

آیت‌الله محمد محمدی ری‌شهری در جلسه تفسیر قرآن، ضمن توضیح معنای لغوی نعمت، به واژه‌شناسی نعمت در قرآن کریم و اقسام آن پرداخت.

آیت‌الله محمد محمدی ری‌شهری در جلسه تفسیر قرآن، ضمن توضیح معنای لغوی نعمت، به واژه‌شناسی نعمت در قرآن کریم و اقسام آن پرداخت.

به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، آیت‌الله محمد محمدی ری‌شهری در جلسه تفسیر قرآن که شب گذشته، پنجشنبه ۱۵ آبان در مصلاي حرم حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) برگزار شد، به تفسیر آیه پایانی سوره مبارکه فاتحه الکتاب پرداخت: «صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ: راه آنان که گرامی‌شان داشته‌ای نه [راه] مغضوبان و نه [راه] گمراهان» (حمد/۷).

وی با بیان این که در آیه قبلی این سوره از خداوند منان هدایت به راه راست را خواستار هستیم، افزود: آیه هفتم به این پرسش پاسخ می‌دهد که راه راست کدام است.

این مفسر قرآن، اظهار کرد: صراط مستقیم راه کسانی است که خدا به آنها نعمت داده است، نه آنانی که مورد خشم الهی قرار دارند و نه آنان که گمراه هستند.

وی افزود: برای تبیین و تفسیر این آیه نورانی چند نکته نیازمند توضیح است. نخست این که نعمت چیست. مطلب دیگر این که افراد مورد نعمت الهی، چه کسانی هستند و افراد مورد غضب کیستند که از خدا می‌خواهیم در مسیر آنها قرار نگیریم و نهایتاً این که گمراهان چه طایفه‌ای هستند؟

وی در مورد واژه‌شناسی نعمت، اظهار کرد: از نظر لغویین عرب، سه نکته در مفهوم کلمه نعمت مورد توجه است. یکی عبارت از نرمی و لطافت و سازگاری با طبع است. چیزی که انسان از آن خوشش بیاید و ملاپم با طبیعت انسانی باشد. نکته دوم در نعمت مولفه کثرت است. نکته سوم این است که کسی که نعمت را دریافت می‌کند، شعور داشته باشد.

در قرآن کریم، واژه‌های برگرفته از ریشه نعمت با این مفهومی که عرض شد، مجموعاً ۸۹ بار تکرار شده است. از نگاه قرآن کریم، نعمت‌های الهی در واقع برخاسته از رحمت بی‌کران خداست. نعمت خدا یعنی رحمت‌هایی که تحقق پیدا کرده است. هرچه از رحمت عام یا خاص الهی تحقق پیدا کند، نعمت گفته می‌شود.

همان‌طور که خداوند رحمت عام و خاص دارد، نعمت عام و خاص هستند. نعمت‌های الهی قابل شمارش نیست که در آیه ۲۰ سوره لقمان مورد اشاره قرار گرفته است: «أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً... آیا ندانسته‌اید که خدا آنچه را که در آسمانها و آنچه را که در زمین است مسخر شما ساخته و نعمت‌های ظاهر و باطن خود را بر شما تمام کرده است» (لقمان/۲۰).

وی با اشاره به آیه ۱۸ سوره نحل، «وَأِنْ تَعَدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا... اگر نعمت‌های [خدا را] شماره کنید آن را نمی‌توانید بشمارید» (نحل/۱۸)، اظهار کرد: هریک از عنایات و نعمت‌های الهی که شما بخواهید در نظر بگیرید، خواهید دید که آسمان و زمین به کار افتادند که آن نعمت به انسان برسد و مقدمه‌ای برای زندگی انسان قرار گرفته است.

این آیات اشاره به نعمت‌های بی‌شماری هستند که برای رشد مادی و معنوی انسان مورد نیاز است و خدا در جهان طبیعت در اختیار انسان قرار داده است.

مولا علی(ع) به یار خاص خود کمیل، می‌فرماید: یا کمیل انک لا تخلو من نعم الله عندک و عافیته ایاک، فلا تخل من تحمیده و تمجیده و تسبیحه و ذکره علی کل حال: ای کمیل هر لحظه‌ای از لحظات زندگی از نعمت‌های الهی خالی نیستی، پس تو هم خدا را فراموش نکن و در خدمت خدا باش.

دو نوع نعمت ظاهری و باطنی داریم که نعمت‌های عام و ظاهری به همه انسان‌ها اعم از مومن و غیرمومن و کفار و ... می‌رسد. اما منظور از کسانی که به آنها نعمت داده شده در عبارت «انعمت علیهم»، افرادی است که نعمت باطنی خاص به آنها اعطاء شده است، زیرا نعمت‌های عام مورد بهره‌برداری عموم موجودات است.

وی با بیان این که برخی نعمت‌های خداوند مظاهر رحمت رحیمیه الهی و برخی دیگر مظهر رحمت رحمانیه الهی هستند، افزود: در کافی روایتی از پیامبر اکرم(ع) وارد شده است که می‌فرمایند: «من لم یر لله عزوجل علیه نعمة الا فی مطعم او مشرب او ملبس فقد قصر عمله و دنا عذابه: کسی که نعمتهای خدا را درباره خودش جز بر خوردنی و نوشیدنی و پوشیدنی نمی‌داند اعمالش در دنیا نارسا و کوتاه است و عذابی که دامنگیرش خواهد شد بسیار نزدیک است».

لطفاً صبر کنید ...

<form/>